

„Criza economică 1929—1933“ este oglindită prin statistici care oglindesc reducerea producției, numărului de muncitori, a salariilor, puternice conflicte de muncă și greve la I.R.D.P. și societatea „Gu:ess“. În acești ani s-au format puternice nuclee de partid la societățile „Astra Română“, „Credatul Miner“, „Concordia“, „Sirius“ și I.R.D.P. Activitatea organizației comuniste din Moreni se întărește prin crearea unui „Comitet de Partid“, un „Comitet U.T.C.“, „Comitetul Ajutorului Roșu“, acestea având legături cu principalele întreprinderi din localitate și comunele cu exploatarea petroliere din împrejurimi. Această perioadă este cunoscută atât pe plan național, cât și pe plan local, cu adânci frământări sociale, nemulțumiri, conflicte colective de muncă, care culminează cu formarea unui comitet de acțiune, având în frunte pe Nicolae Moraru, participant activ la luptele pentru revendicări economice și politice din ianuarie—februarie 1933.

SALA 4. „Lupta împotriva fascizării țării 1934—1940“.

Am reliefat această perioadă prin formarea unui „Comitet Național Antifascist“ pe plan național, procesul de la Craiova din 1936, răspîndirea de manifeste antifasciste în zona Moreni-Stavropoleos, activitatea tov. Nicolae Ceaușescu în Moreni. Am subliniat faptul că în anul 1935, organizația comunistă din Moreni este afiliată organizației comuniste din județul Dîmbovița.

SALA 5. „Aspecte din lupta muncitorilor petroliști în perioada războiului“.

Anii 1941—1944 se caracterizează printr-o susținută activitate comunistă, iar din partea organelor și autorităților locale se luau măsuri de suprave-

ghere a acestei zone. Tot în această sală am redat și participarea activă a tuturor categoriilor de oameni la Insurecția Națională Antifascistă, ajungînd ca la 28 august să fie lichidate ultimele rezistențe germane de la Moreni, Stavropoleos și Gura-Ociței. Dintre participanții la războiul anti-hitlerist, cunoscuți pînă în prezent, s-au evidențiat Petre Vișeu din Gura-Ociței și Eremia Popescu din Rîul-Alb. Perioada care a urmat Insurecției Naționale Antifasciste se caracterizează prin puternice demonstrații de stradă ale maselor largi de oameni din județul Dîmbovița, culminînd cu instalarea la 28 noiembrie 1944 a unui prefect și primar democrat. S-au redat aspecte din refacerea economică, instaurarea primului guvern de largă concentrare democratică, reforma agrară, Conferința Națională a P.C.R. și victoria în alegerile din noiembrie 1946.

SALA 6. „30 Decembrie 1947“.

Proclamarea Republicii a marcat încheierea cuceririi întregii puteri politice de către clasa muncitoare în alianță cu țărănimea muncitoare. România trece în etapa edificării socialismului. Am reliefat unificarea organizatorică și politică a clasei muncitoare prin crearea în februarie 1948 a unui partid unic al clasei muncitoare, naționalizarea principalelor mijloace de producție industriale, bancare și trecerea la o economie planificată, sarcinile ce ne revin din Congresul X și Conferința Națională a Partidului. S-a evidențiat vizita secretarului general al partidului, tov. Nicolae Ceaușescu, în orașul Moreni. În ultimele panouri expoziția ilustrează aspecte ale modernizării și automatizării tehnicii în industria petrolului.

CLEOPATRA IONESCU

MUZEUL SĂTESC DIN PETREȘTI-DE-GĂIEȘTI

Comuna Petrești este situată în partea de sud a județului Dîmbovița. În componența comunei intră satele Pe-

trești — reședință, Coadă-Izvorului, Gherghești, Greci, Ionești, Potlogeni-Deal și Puntea-de-Greci. Teritoriul co-

munei ocupă o suprafață de 70 km² de cîmpie, străbătută de apele râurilor Argeș, Neajlov și ale pîriului Dolia.

Vechimea localității este confirmată prin mărturiile arheologice dublate de atestări documentare. Cele mai vechi urme ale culturii materiale datează din epoca neolitică (tell-ul gumelnițean de la Ionești), numele satului Petrești fiind atestat pentru prima dată în documentul din anul 1494, cînd Radu cel Mare voievod întărește lui Radul stolnic și fratelui său Ibadca ocină în Fîntești, Mircești și Petrești.

Avînd în vedere multiplele transformări intervenite în viața satului, se impunea ca o necesitate imperioasă, înființarea unui muzeu, ca păstrător al celor mai bune tradiții ale artei populare specifice zonei din Cîmpia Munteniei.

Locuitorii comunei Petrești și-au exprimat ei înșiși dorința de a înființa acest muzeu sătesc, sprijinind acțiunea de constituire a patrimoniului. Clădirea afectată este compusă din trei încăperi, prezentînd unele deficiențe în circuitul de vizitare, ceea ce a determinat amplasarea în prima sală a aspectelor legate de viața actuală a comunei Petrești, în sala a doua portul popular, iar în ultima sală diverse aspecte ale artei populare, reprezentate prin mobilier, textile de interior, ceramică și alte obiecte de uz gospodăresc.

Sala I a expoziției oglindește realizările obținute în domeniul economic, social, cultural și politic. Creșterea vertiginoasă a buneiști a populației, inexistente în trecut, se concretizează prin schimbările survenite în viața comunei. Sub raport urbanistic a apărut noul centru comunal în satul Petrești, cu o zonă centrală. Se schimbă înfățișarea satului prin apariția noilor construcții: consiliul popular, căminele culturale, școli, dispensare, complexe comerciale și locuințe cu planuri mult dezvoltate și din materiale durabile: ziduri de cărămidă, fundații și planșee de beton, învelitori de țiglă, împrejurări de beton și metal.

În domeniul economic își desfășoară activitatea două cooperative agricole de producție, o stațiune pentru meca-

nizarea agriculturii și o fermă agricolă. Apar și unități industriale: două balastiere, două mori, două brutării, un darac pentru lînă și două gatere.

Activitatea celor trei cămine culturale se vâdește prodigioasă prin formațiile artistice de amatori (cor, teatru și dansuri). Alături de cei mari, pionierii realizează lucrări inspirate din arta populară.

Aceste realizări deosebite situează comuna Petrești printre comunele fruntașe ale județului Dîmbovița și sînt ilustrate în expoziție prin grafice și fotografii.

Costumul popular se poartă astăzi în comuna Petrești numai în zilele de sărbătoare, fiind prezentat în *Sala a II-a*.

Cel femeiesc se încadrează tipului de costum cu folă și este compus din maramă, cămașă brodată cu altită, bete și folă, cu ornamentație geometrică, iar cel bărbătesc se încadrează tipului de costum cu cioareci, compus din cămașă brodată la guler, de-a lungul gurii pieptului și a poalelor, purtată peste cioareci și încinsă cu brîu.

În satul Puntea-de-Greci, sat cu populație de origine bulgară, se poartă costumul caracteristic acestei populații. Costumul femeiesc expus se încadrează tipului de costum cu vilnic, compus din „tulpan cu galon”, cămașă brodată, vilnic și „prestelcă”, bogat ornamentate cu motive în verigi și motive florale stilizate.

Sala a III-a. În organizarea interiorului casei din comuna Petrești o pondere deosebită o au textilele (scoarțe, ștergare, fețe de masă, perdele, fețe de pernă), dezvoltate mai ales prin tehnica țesutului cu alesături, și cea a brodatului.

Scoarțele, cu decorul simplu, în dungi sau în motive geometrice, armonios colorate, sînt cele mai importante țesături de lînă executate aici. Ștergarele lucrate din bumbac, cu motive alese și brodate sau alese cu ajur, sînt de mare efect decorativ. Mobilierul și ustensilele de uz, deși lucrate pentru nevoile casei, capătă forme artistice datorită materialului și tehnicilor folosite. Ceramica cumpărată de la țiguri și întrebuințată în comuna Petrești

aparține centrelor Dărmănești, Drăgăiești, Gheboia și Odobești din județul Dimbovița. Vasele de diverse categorii, smălțuite sau nesmălțuite, se remarcă prin forme elegante și chiar prin decor.

Exponatele sînt însoțite de cîteva texte scurte de prezentare.

Mobilierul a fost proiectat de Muzeul județean și executat pe plan local.

Muzeul a fost inaugurat la 28 decembrie 1972, în cadrul manifestărilor culturale închinatelor celei de a 25-a aniversări a Republicii.

MARIA GEORGESCU

MEMENTO ISTORIC DÎMBOVIȚEAN — 1973

- 1 ianuarie — 105 ani de la nașterea scriitorului țirgoviștean I. Al. Brătescu-Voinești (m. 14 dec. 1946).
- 27 ianuarie — 265 de ani de la moartea mitropolitului Țării Românești, Theodosie (1668—1672; 1679—1708), care a inițiat anumite lucrări de refacere la biserica Mitropoliei și biserica Sf. Atanasie și Chiril din Țirgoviște.
- 30 ianuarie — 100 de ani de la prima cursă a diligenței pe distanța Titu-Țirgoviște.
- 31 ianuarie — 555 de ani de la moartea voievodului Mirecea cel Bătrîn (1386 sept. 23 — 1418 ian. 31), ctitorul Țirgoviștei voievodale.
- ian.-februarie — 40 de ani de la luptele ceferiștilor și petroliștilor din zona petroliferă Moreni.
- 3 martie — 110 ani de la moartea poetului dîmbovițean Iancu Văcărescu (n. 1791).
- 5 martie — 315 ani de la ocuparea scaunului domnesc al Țării Românești de către voievodul Mihnea al III-lea (1658—1659), care a rezidat la Țirgoviște.
- 31 martie — 80 de ani de la crearea P.S.D.M.R., care a desfășurat activitate de propagandă și în județul Dimbovița, prin Dr. Ștefan Stîncă, prof. Raicu Ionescu-Rion ș.a.
- 5 aprilie — 30 de ani de la moartea actorului Tony Bulandra (n. la Țirgoviște, 13 martie 1881).
- 5 aprilie — 25 de ani de la începutul activității brigăzii de voluntari din județul Dimbovița pe șantierul de la Bumbesti-Livezeni.
- 7 aprilie — 85 de ani de la începutul răscoalelor țărănești din 1888, care au cuprins satele dîmbovițene din zonele Găești, Cojasca și Ghergani.
- 20 aprilie — 325 de ani de la ridicarea monumentului numit „Crucea lui Socol” în localitatea Răzvad.
- 23 aprilie — 520 de ani de la prima atestare documentară a localității Aninoasa.
- aprilie — 465 de ani de la moartea voievodului Radu cel Mare (1495 sept. — 1508 apr.), ctitorul mănăstirii Dealu (1501 dec. 4), unde instalează prima tipografie din țara noastră (1508). Este înmormîntat la m-rea Dealu.
- 1 mai — 70 de ani de la moartea pedagogului țirgoviștean I. D. Petrescu (n. 21 nov. 1818), autorul lucrării „Țirgoviște — schițe istorice și topografice”, apărută în 1888.
- 13 mai — 135 de ani de la nașterea, în satul Pitaru, a pictorului dîmbovițean Nicolae Grigorescu (m. 16 iul. 1907).
- 27 mai — 440 de ani de la prima atestare documentară a localității Dragodănești.